

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/113/2015                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8513204828                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.05.2015                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Lubor Šebo               |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2015:8513204828.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté deti : 1) G. O., nar. XX. decembra XXXX, 2) Y. O., nar. XX. júla XXXX, 3) Y. O., nar. XX. júla XXXX bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, deti rodičov Z. O., bytom X., a W. O., bytom P. zastúpenej JUDr. Milan Žoldoš, advokát, s.r.o., so sídlom Karpatská 11, Poprad, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4 P 171/2013, o dovolaní matky maloletých detí proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. augusta 2014 sp. zn. 3 CoP 16/2014 takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Účastníkom nepriznáva právo na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom z 23. apríla 2014 č. k. 4 P 171/2013 - 68 zmenil rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa z 18. apríla 2011 č. k. 2P 13/2010 - 94 vo výroku o výživnom tak, že znížil výživné zo strany otca pre maloletú G. zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu 27,13 Eur mesačne a pre maloletú Y. a Y. zo sumy po 80,- Eur mesačne na sumu po 27,13 Eur mesačne na každé dieťa. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak z dôvodu, že v súčasnosti je otec maloletých detí vo výkone trestu pre trestný čin zanedbania povinnej výživy s predpokladaným koncom trestu 30. novembra 2015. Jeho príjem vo výkone trestu je minimálny, za rok 2013 za obdobie od septembra do decembra bola čistá mzda vo výške 175,94 Eur, nemá žiaden iný majetok. Matka maloletých detí má čistý mesačný príjem 542,87 Eur, poberá daňový bonus vo výške 107,05 Eur, prídavky na deti a je jej vyplácané náhradné výživné vo výške 468,- Eur. Okrem maloletých detí rodičia majú ešte dve ďalšie vyživovacie povinnosti. Z dôvodu, že nie je v schopnostiach otca platiť určené výživné rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2 P 13/2010, určil sumu, ktorú bude otec schopný platiť.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. augusta 2014 sp. zn. 3 CoP 16/2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Odvolačí súd sa stotožnil so skutkovým zistením súdu prvého stupňa. Poukázal na to, že v čase poslednej úpravy výživného bol otec samostatne zárobkovo činnou osobou v oblasti zámočníckych prác. Jeho ročný príjem v roku 2010 činil 7.325,- Eur. Matka bola zamestnaná s čistým mesačným príjmom 400,- Eur. V tom čase plnoletý U. bol študentom strednej odbornej školy, maloletý Z. bol študentom 2. ročníka gymnázia, maloletá G. bola žiačkou 6. ročníka a maloleté Y. a Y. boli žiačkami 5. ročníka. V súčasnosti syn U. je zamestnaný. Plnoletý Z. je študentom 1. ročníka Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach a plnoletá G. je žiačkou 3. ročníka gymnázia. Maloletá G. je žiačkou 9. ročníka a maloleté Y. a Y. sú žiačkami 8. ročníka základnej školy. Príjmové pomery matky, ani náklady na zabezpečenie výživy sa podstatne nezmenili. Vzhľadom na situáciu, že otec je vo výkone trestu odňatia slobody, stráca objektívnu možnosť zabezpečiť si vyšší príjem, v súčasnosti má príjem minimálny.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie matka maloletých detí. Žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila § 237 písm. f/ O. s. p. a § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., uvádzala, že odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné a vnútorne protirečivé, ako aj že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Otec maloletých detí, ani kolízny opatrovník sa k dovolaniu matky nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. a proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. Podľa štvrtého odseku § 238 O. s. p. však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákomom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci upravenej Zákomom o rodine (zmena vyživovacej povinnosti rodiča k maloletému dieťaťu), pričom nejde o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok teda nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale znaky rozsudku, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená (§ 238 ods. 4 O. s. p.).

Dovolací súd preskúmal z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1, druhá veta O. s. p.) prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písmenami a/ až e/ a g/ ustanovenia § 237 O. s. p. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení.

So zreteľom na matkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerl na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.), pričom treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných väd, určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Matka v dovolaní tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. tým, že zdôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné, vnútorne protirečivé.

Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (pozri IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu (I. ÚS 241/07).

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku (v danom prípade aj s poukazom na § 211 O. s. p.) súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež sa v dostatočnom rozsahu vysporiadal s

námietkami a tvrdeniam odporcu uvedenými v odvolaní. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd postačujúco odôvodnil svoj rozsudok, ktorým nadviazal na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý ako vecne správny potvrdil. Podľa dovolacieho súdu nižšie súdy dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia; ich zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.), je v ňom vysvetlené, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzali aj ako vec - zistený skutkový stav - právne posúdili. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku dovolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. V prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie dovolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým - ako už bolo spomenuté - tvorí jeden celok.

K námietke dovolateľky, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samotné nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď aj R 43/2003 a R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania vymenovanú v § 237 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže dovolateľkou bol tento dovolací dôvod uplatnený v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu otázky dôvodnosti a opodstatnenosti dovolania (t. j. danosti dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), pokiaľ nedospeje k záveru, že dovolanie je procesne prípustné. V prejednávanej veci pri skúmaní otázky prípustnosti dovolania bolo zistené, že tento opravný prostriedok matky nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný (nie je podaný proti žiadnemu z rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., v dovolacom konaní nevyšli najavo procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. a nepreukázala sa navrhovateľom tvrdená existencia procesnej vady uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p.).

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu dovolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 O. s. p. neboli zistené. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie matky ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.

Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.